

OSA versus lid lázeňský

Dne 27. února letošního roku rozhodoval Soudní dvůr Evropské unie (dále jen Soudní dvůr EU) se sídlem v Lucemburku v kauze OSA versus Léčebné lázně Mariánské lázně a.s.

Proč k tomuto sporu vlastně došlo? Na počátku byl svévolný výklad práva ze strany zákonodárců České republiky, který zasahoval do práv autorů. Stalo se tak opakovaně. Nejprve v roce 2005 došlo k absolutnímu upření práva na autorskou odměnu z rozhlasových a televizních přijímačů umístěných na pokojích ubytovacích zařízení.

OSA od samého počátku poukazoval na porušování předpisů EU a na konci roku 2007 se ukázalo, že skutečně došlo k neoprávněnému zásahu do práv autorů ze strany České republiky a v roce 2008 byla Česká republika nucena tato práva autorů vrátit zpět do autorského zákona. Jenže, jak bývá v českých krajích zvykem, došlo k tomu typicky „po česku“. Právo na autorskou odměnu z hotelových pokojů se sice do zákona vrátilo, avšak byla omezena smluvní volnost, kdy zákonodárci stanovili maximální cenu a současně zakotvili výjimku pro zdravotnická zařízení. Následně se lázně začaly prohlašovat za zdravotnická zařízení a spor byl na světě.

Krajský soud v Plzni, který rozhodoval jednu z mnoha soudních pří, se obrátil na Soudní dvůr EU s předběžnou otázkou, zda není právní úprava České republiky v rozporu s právem Evropské unie, a to ve dvou rovinnách. Jednak posuzoval omezení práv autorů ze strany České republiky zakotvením výjimky pro zdravotnická zařízení a současně, zda monopolní postavení OSA definované v českém autorském zákoně není v rozporu s předpisy EU.

Jak ve věci lázní, tak i v záležitosti zákonného monopolu, soud rozhodl jednoznačně ve prospěch OSA.

Výrok Soudního dvora EU ohledně zákonného monopolu jsme uvítali nikoliv z titulu, že se bezprostředně dotýkal postavení OSA na českém trhu, ale proto, že přináší jistotu samotným uživatelům, že se počet kolektivních správců nebude rozšiřovat. Již dnes zaznamenáváme stížnosti uživatelů na příliš velký počet kolektivních správců. Aktuálně jich v České republice působí šest.

Ve věci lázní soud rozhodoval v souladu s běžnou evropskou praxí. A důvod? Lázeňská zařízení jsou podnikatelské subjekty, jejichž cílem je zisk tedy snaha vydělat na klientech těchto zařízení. A to i v případech, kdy do lázní jezdí klienti na doporučení lékaře a mají pobyt hrazený částečně nebo plně z prostředků zdravotního pojištění. Podíváme-li se na mapu České republiky, pak v převážné většině se jedná o luxusní tříhvězdičková nebo čtyřhvězdičková zařízení typu „wellness“. K tomu je potřeba říci, že celá řada lázeňských domů se orientuje na lukrativní zahraniční klientelu z Německa, Rakouska, Ruska nebo arabských zemí. Ve všech civilizovaných státech Evropy lázeňská zařízení hradí autorské odměny autorům. Není to žádné specifikum České republiky.

Nutno podotknout, že české soudy rozhodovaly kauzu lázní daleko před tím, než došlo k rozhodnutí Soudním dvora EU. Posuzovali, zda na pokojích lázeňských zařízení dochází k poskytování zdravotní péče. V rámci několika soudních řízení byl přizván i personál různých lázeňských zařízení, který tyto závěry sám potvrdil a se kterými se následně ztotožnily i české soudy.

V roce 2004 Česká republika vstoupila do Evropské unie. Naše země se tak připojila k vyspělejší západoevropské civilizaci, která nebyla poznamenána pošlapáváním lidských a majetkových práv. Kromě možnosti čerpat finanční prostředky z fondů EU, které jsou bohužel často odkloněny do jiných kapes přes předražené zakázky, tímto aktem naše země mimo jiné souhlasila s respektováním pravidel Evropské unie, mezi která patří fungující právní prostředí bez svévolného a účelového výkladu. A dodávám, naštěstí pro tuto zemi.

Po masovém půstu vám přeji bohatou a chutnou pomlázku

Roman Strejček
předseda představenstva

